

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET KOPIĆ protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 16789/19)

PRESUDA

STRASBOURG

29. rujna 2022.

Ova je presuda konačna, no može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Kopic protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u odboru u sastavu:

Krzysztof Wojtyczek, *predsjednik*,

Erik Wennerström,

Lorraine Schembri Orland, *suci*,

i Viktoriya Maradudina, *vršiteljica dužnosti zamjenice tajnice Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 8. kolovoza 2022.,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena na navedeni datum:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva protiv Republike Hrvatske podnesenog Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”) dana 22. ožujka 2019.

2. Podnositelja zahtjeva zastupala je gđa N. Owens, odvjetnica iz Zagreba.

3. Vlada Republike Hrvatske („Vlada”) obaviještena je o zahtjevu.

ČINJENICE

4. Podaci podnositelja zahtjeva i informacije bitne za zahtjev navedeni su u priloženoj tablici.

5. Podnositelj zahtjeva prigovorio je neodgovarajućim uvjetima boravka u zatvoru.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 3. KONVENCIJE

6. Podnositelj zahtjeva prigovorio je da su zatvorski uvjeti bili loši. Pozvao se na članak 3. Konvencije koji glasi kako slijedi:

Članak 3.

„Nitko se ne smije podvrgnuti mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni.”

A. U pogledu razdoblja u kojima je podnositelj boravio u zatvoru navedenih u priloženoj tablici

7. Sud primjećuje da je u relevantnim razdobljima podnositelj zahtjeva boravio u lošim zatvorskim uvjetima. Podaci o njegovom boravku u zatvoru u tim razdobljima navedeni su u priloženoj tablici. Sud upućuje na načela utvrđena u njegovoj sudskoj praksi u vezi s neodgovarajućim zatvorskim

uvjetima (vidi, primjerice, *Muršić protiv Hrvatske* [VV], br. 7334/13, stavci 96. – 101., ECHR 2016). Konkretno ponavlja da izraziti nedostatak osobnog prostora u zatvorskoj ćeliji ima veliku težinu kao čimbenik koji je potrebno uzeti u obzir u svrhu utvrđivanja toga jesu li opisani uvjeti boravka u zatvoru „ponižavajući” sa stajališta članka 3. i mogu li dovesti do povrede i kad se razmatraju zasebno i u vezi s drugim nedostacima (vidi gore navedeni predmet *Muršić*, stavci 122. – 141., i *Ananyev i drugi protiv Rusije*, br. 42525/07 i 60800/08, stavci 149. – 159., 10. siječnja 2012.).

8. U vodećim predmetima *Muršić*, gore naveden, stavci 69. – 73. i 91. – 173., i *Ulemek protiv Hrvatske*, br. 21613/16, stavci 71. – 120. i 126. – 146., 31. listopada 2019., Sud je već utvrdio povredu u pogledu pitanja sličnih onima u ovom predmetu.

9. Nakon ispitivanja svih materijala koji su mu dostavljeni Sud ne nalazi nikakvu činjenicu ili tvrdnju koja bi ga mogla uvjeriti da donese drugačiji zaključak o dopuštenosti i osnovanosti tih prigovora.

10. Konkretno, mora se odbiti tvrdnja Vlade da je u odnosu na određena razdoblja u kojima je podnositelj boravio u zatvoru nastupila zastara u pogledu njegove tužbe za nakandu štete jer ju je podnio izvan zakonskog roka od tri godine. Boravak u zatvoru trebao bi se smatrati „trajnom situacijom” sve dok je trajao u istoj vrsti ustanove za smještaj osoba lišenih slobode u bitno sličnim uvjetima. Zahtijevanjem od osoba lišenih slobode da svoje odštetne zahtjeve protiv države podnesu prije okončanja takvih situacija tim se osobama nameće nerazuman procesni teret (vidi *Nikitin i drugi protiv Estonije*, br. 23226/16 i šest drugih zahtjeva, stavci 136. i 141., 29. siječnja 2019.). Štoviše, čini se da je tvrdnja Vlade u suprotnosti sa stajalištem hrvatskih sudova (vidi, primjerice, presudu Županijskog suda u Splitu, br. Gž-1371/2018 od 21. kolovoza 2019.). U ovom predmetu podnositelj je relevantan preliminarni korak za podnošenje tužbe (kojom je prekinut tijek zastare) poduzeo 1. veljače 2012., odnosno čak i prije nego što je njegov boravak u Kaznionici u Lepoglavi završio 12. prosinca 2012. (vidi prilog).

11. Vlada je ustvrdila i da je podnositelj zahtjeva provodio samo između sedam i devet sati u ćeliji tijekom noći, dok je ostatak vremena radio ili se mogao slobodno kretati unutar svojeg odjela. Osim toga, mogao je provoditi od dva i pol do tri sata dnevno na otvorenom. Vlada je istaknula i da Sud ranije nije utvrdio povredu članka 3. Konvencije u sličnim okolnostima (vidi *Dolenec protiv Hrvatske*, br. 25282/06, stavci 133. – 136., 26. studenoga 2009.).

12. Sud ponavlja svoje utvrđenje u predmetu *Muršić*, presudi Velikog vijeća (gore navedena) koja je uslijedila nakon presude u predmetu *Dolenec* (također gore navedena), da do čvrste pretpostavke povrede članka 3. dolazi kada je površina osobnog prostora koji je na raspolaganju osobi lišenoj slobode manja od tri četvorna metra. Ta se pretpostavka može oboriti samo ako su određeni čimbenici kumulativno ispunjeni, *inter alia*, ako su

smanjenja potrebnog najmanjeg osobnog prostora od tri četvorna metra kratka, povremena i minimalna (vidi gore navedeni predmet *Muršić*, stavci 137. – 138.). Međutim, razdoblja u kojima je podnositelj zahtjeva u ovom predmetu raspolagao s manje od tri četvorna metra nisu bila ni kratka ni povremena (vidi prilog).

13. Imajući u vidu svoju sudsku praksu o ovoj temi, Sud smatra da su u ovom predmetu zatvorski uvjeti u kojima je podnositelj boravio bili neodgovarajući.

14. Ovaj dio zahtjeva stoga je dopušten i ukazuje na postojanje povrede članka 3. Konvencije.

B. U pogledu preostalih prigovora

15. U dijelu u kojem se zahtjev odnosi na neodgovarajuće higijenske uvjete i lošu kvalitetu hrane, kao i prenapučenost u razdoblju od 9. ožujka do 6. travnja 2012., Sud smatra da, u svjetlu cjelokupnog materijala koji posjeduje, ti prigovori ne upućuju na postojanje povrede prava i sloboda sadržanih u Konvenciji ili njezinim protokolima.

16. Iz toga proizlazi da je taj dio zahtjeva stoga nedopušten na temelju članka 35. stavka 3. točke (a) Konvencije kao očigledno neosnovan te se mora odbaciti na temelju članka 35. stavka 4.

II. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

17. Člankom 41. Konvencije predviđeno je:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.”

18. Uzimajući u obzir dokumente u svojem posjedu i svoju sudsku praksu (vidi konkretno gore navedeni predmet *Muršić*, stavak 181., i gore navedeni predmet *Ulemek*, stavak 162.), Sud smatra razumnim dosuditi iznose navedene u priloženoj tablici.

19. Sud dalje smatra primjerenim da se stopa zatezne kamate temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *utvrđuje* da su prigovori o neodgovarajućim zatvorskim uvjetima u razdobljima navedenima u priloženoj tablici dopušteni, dok je ostatak zahtjeva nedopušten

PRESUDA KOPIĆ protiv HRVATSKE

2. *presuđuje* da ti prigovori ukazuju na postojanje povrede članka 3. Konvencije u vezi s neodgovarajućim uvjetima smještaja u zatvoru tijekom razdoblja navedenih u priloženoj tablici
3. *presuđuje*
 - (a) da tužena država podnositelju zahtjeva treba u roku od tri mjeseca isplatiti iznose navedene u priloženoj tablici koje je potrebno preračunati u valutu tužene države po tečajnoj stopi važećoj na dan namirenja
 - (b) da se od proteka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja plaća obična kamata koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 29. rujna 2022. u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika suda.

Viktoriya Maradudina
Vršiteljica dužnosti zamjenice tajnice

Krzysztof Wojtyczek
Predsjednik

PRESUDA KOPIĆ protiv HRVATSKE

PRILOG

Zahtjev u kojem su izneseni prigovori na temelju članka 3. Konvencije
(neodgovarajući uvjeti smještaja u zatvoru)

Broj zahtjeva Datum podnošenja	Ime podnositelja Godina rođenja	Ime i lokacija punomoćnice	Ustanova Datum početka i završetka Trajanje	Četvorni metar po zatvoreniku	Posebne pritužbe	Iznos dosuđen na ime naknade nematerijalne štete (u eurima) ¹	Iznos dosuđen na ime troškova i izdataka (u eurima) ²
16789/19 22. 3. 2019.	Slavko KOPIĆ 1978.	Nataša Owens Zagreb	Kaznionica u Lepoglavi 3. 12. 2007. do 14. 12. 2011. četiri godine i 12 dana	između 2,36 i 2,40 m ²	prenapučenost	12.500,00	2.060,00
			Kaznionica u Lepoglavi 29. 12. 2011. do 5. 1. 2012. osam dana	2,38 m ²	prenapučenost		
			Kaznionica u Lepoglavi 27. 1. 2012. do 9. 3. 2012. jedan mjesec i 12 dana	2,38 m ²	prenapučenost		
			Kaznionica u Lepoglavi 6. 4. 2012. do 12. 12. 2012. osam mjeseci i sedam dana	2,38 m ²	prenapučenost		

¹ Uvećano za sve poreze koji bi se mogli zaračunati podnositelju zahtjeva.

² Uvećano za sve poreze koji bi se mogli zaračunati podnositelju zahtjeva.

PRESUDA KOPIĆ protiv HRVATSKE

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

ALKEMIST
European Translation Agency
ALKEMIST/STUDIO d.o.o.
Miramarska 24/6, 10 000 Zagreb
OIB: 72466496524